

**UCHWAŁA NR LXXIII/477/24
RADY MIEJSKIEJ JABŁONOWA POMORSKIEGO**

z dnia 21 marca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jabłonowo Pomorskie na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606) Rada Miejska Jabłonowa Pomorskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jabłonowo Pomorskie na lata 2024-2030, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr VI/34/19 Rady Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego z dnia 14 lutego 2019 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Jabłonowo Pomorskie na lata 2019-2025.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Jabłonowa Pomorskiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Zbigniew Mikulicz

Załącznik do uchwały Nr LXXIII/476/24
Rady Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego
z dnia 21 marca 2024 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE JABŁONOWO POMORSKIE
NA LATA 2024 – 2030**

Jabłonowo Pomorskie 2024 r.

Spis treści

I. Wstęp	3
II. Podstawa prawna	4
III. Rodzaje i formy przemocy	9
IV. Analiza przemocy domowej w świetle źródeł zastanych w Gminie Jabłonowo Pomorskie.....	12
V. Zasoby instytucjonalne	14
VI. Adresaci Programu	14
VII. Cele Programu	14
VIII. Założenia do Programu	15
IX. Zadania do realizacji.....	15
Zadanie I	15
Zadanie II.....	16
Zadanie III	18
X. Finansowanie Programu.....	19
XI. Monitoring Programu	19
XII. Sprawozdawczość.....	19

I. Wstęp

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrz rodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi. Przemoc może być skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Od kilkunastu lat zaczyna docierać do świadomości społecznej problem przemocy domowej. Początkowo problem ten był marginalizowany i przemilczany. Stopniowo jednak zaczęto podejmować działania mające na celu łagodzenie skutków społecznych tego zjawiska, które w pełni zaczyna dopiero docierać do szerokiej społeczności m.in. poprzez media, wymaga szerszego podejścia do tematu przeciwdziałania przemocy domowej i uwzględnienia tej kwestii w polityce państwa.

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej, zmierzającego do zmniejszenia skali zjawiska przemocy oraz pogłębianie społecznej świadomości tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej. Zadaniem Programu jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy domowej jak i przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzieleniu pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także w podejmowaniu odpowiednich działań wobec osób sprawujących przemoc domową.

II. Podstawa prawna

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jabłonowo Pomorskie na lata 2024-2030 został opracowany zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej – z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 r. poz. 535), która obowiązuje w zasadniczej części od 22 czerwca 2023 r.

W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 podanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Ponadto w niniejszym dokumencie uwzględniono podstawowe akty prawne, które współtworzą polski system przeciwdziałania przemocy domowej, czyli w szczególności:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997 r. nr 78 poz. 483 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535, 1606).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426, 1429),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571),
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17),

- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375),
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550),
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304).
- Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030

Osobie dotkniętej przemocą domową udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

Art. 3. [Pomoc należna osobie doznającej przemocy domowej]

1. ¹Osobie doznającej przemocy domowej udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;*
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;*
- 3) ²ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej;*
- 4) ³zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;*
- 5) ⁴badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;*
- 6) ⁵zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania.*

1a. ⁶Osobie doznającej przemocy domowej udziela się informacji o dostępnych formach wsparcia wymienionych w ust. 1.

¹ Art. 3 ust. 1 zdanie wstępne zmienione przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. (Dz.U.2023.535) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 czerwca 2023 r.

² Art. 3 ust. 1 pkt 3 zmieniony przez art. 1 pkt 6 lit. a tiret pierwsze ustawy z dnia 9 marca 2023 r. (Dz.U.2023.535) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 czerwca 2023 r.

³ Art. 3 ust. 1 pkt 4 zmieniony przez art. 1 pkt 6 lit. a tiret pierwsze ustawy z dnia 9 marca 2023 r. (Dz.U.2023.535) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 czerwca 2023 r.

⁴ Art. 3 pkt 5 zmieniony przez art. 1 pkt 5 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. (Dz.U.2023.535) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 czerwca 2023 r.

⁵ Art. 3 ust. 1 pkt 6 zmieniony przez art. 1 pkt 6 lit. a tiret drugie ustawy z dnia 9 marca 2023 r. (Dz.U.2023.535) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 czerwca 2023 r.

⁶ Art. 3 ust. 1a dodany przez art. 1 pkt 6 lit. b ustawy z dnia 9 marca 2023 r. (Dz.U.2023.535) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 czerwca 2023 r.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia.
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Od dnia 22 czerwca 2023 r. w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, obowiązuje nowa i rozbudowana w stosunku do poprzedniej definicja legalna przemocy domowej, przez którą rozumie się: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej” (art. 2 ust. 1 pkt 1).

Natomiast w myśl nowej definicji osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoby wspólnie zamieszkujący i gospodarujący oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

- g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni
 - wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa w pkt 2 (wyżej).

Zmiany dotkną m.in. jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowych i kuratorów sądowych.

Ponadto nowelizacja wprowadza zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych będą powoływane grupy diagnostyczno-pomocowe.

Do zadań ZI należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów o których mowa w art. 9 a ust. 3-5 w szczególności przez:

- 1) *diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,*
- 2) *inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,*
- 3) *inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,*
- 4) *opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,*
- 5) *rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,*
- 6) *powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,*
- 7) *monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,*
- 8) *przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5 a,*
- 9) *kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,*

10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy.

Grupy diagnostyczno-pomocowe są powoływane przez ZI niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej. Zadania dla grup diagnostyczno-pomocowych:

- 1) dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- 2) realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia,
- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność,
- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- 5) występowanie do ZI z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- 6) występowanie do ZI z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66 c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń,
- 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,
- 8) zakończenie procedury „Niebieskie Karty”,
- 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,
 - b) wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”
- 10) informowanie przewodniczącego ZI o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Nowelizacja ma też na celu rozwój oddziaływań skierowanych do osób stosujących przemoc, wprowadzenie nowej formy wsparcia, czyli programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową. Przewiduje też wprowadzenie przepisów umożliwiających złożenie zawiadomienia o popełnieniu wykroczenia przez osobę stosującą przemoc domową, w przypadku uporczywego uchylania się osoby stosującej przemoc domową od udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych. Dotychczasowe przepisy pozwalały jedynie w trybie procedury karnej

zobligować osobę stosującą przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych. Taki mechanizm jest dalece niewystarczający i sprawia, że jedynie niewielka liczba osób stosujących przemoc uczestniczy w takich programach. W celu zmiany tej sytuacji ustawodawca postuluje wprowadzenie mechanizmu pozwalającego zobligować przez Zespół Interdyscyplinarny osobę stosującą przemoc do udziału w programach dla tych osób dedykowanych. Niezastosowanie się do konieczności udziału w programie będzie mogło skutkować odpowiedzialnością za wykroczenie w brzmieniu Art.66c „Kto uporczywie nie stosuje się do obowiązków określonych w art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny”.

Zmiany dotyczą również procedury „Niebieskie Karty”. Wprowadzono zasadę realizację procedury według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Obowiązkiem GDP (grupy diagnostyczno-pomocowej) jest zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury NK napotyka trudności, każdemu członkowi grupy diagnostyczno-pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” nastąpi w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy (lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań).

Dodatkowo wprowadzono obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze NK przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

III. Rodzaje i formy przemocy

RODZAJE PRZEMOCY	FORMY PRZEMOCY
PRZEMOC FIZYCZNA	To forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie osobie doznającej przemocy domowej bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. W nowym formularzu NK-A widnieje definicja: „<i>bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne</i>”. <u>Przejawia się poprzez:</u> szarpanie, kopanie, popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nieudzielenie niezbędnej pomocy, itp.

PRZEMOC PSYCHICZNA	To zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. W nowym formularzu NK-A widnieje definicja: „<i>izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne</i>”. <u>Przejawia się poprzez:</u> wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.
PRZEMOC SEKSUALNA	Według nowego formularza NK-A jest to: „<i>zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych</i>” <u>Przejawia się poprzez:</u> gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytyka zachowań seksualnych, itp.
PRZEMOC EKONOMICZNA	Jest to celowe niszczenie czyjejs własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. W nowym formularzu NK-A widnieje definicja: „<i>niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie i inne</i>”. <u>Przejawia się poprzez:</u> Okradanie, zabieranie pieniędzy, niełożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp⁷.

⁷ <https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy>

ZANIEDBANIE	To ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. W nowym formularzu NK-A widnieje zapis: <i>„zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne”</i>. <u>Przejawia się poprzez:</u> niedawanie osobie niesamodzielnej w zaspokajaniu potrzeb środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nieudzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka.
CYBEPRZEMOC	To przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. W nowym formularzu NK-A widnieje definicja: <i>„Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej jest to: wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają, i inne”</i>. <u>Przejawia się poprzez:</u> agresja słowna, np. wyzywanie na czatach internetowych, zamieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów; zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych; włamania na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników; szantażowanie; ujawnianie sekretów; wykluczanie z grona „znajomych” w Internecie; celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci⁸.

⁸ A. Borkowska, *Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie*, NASK Akademia, s. 8.

IV. Analiza przemocy domowej w świetle źródeł zastanych w Gminie Jabłonowo Pomorskie

Od 2020 roku świat, jak i Polska mierzyła się z trwającą pandemią zakaźnej choroby COVID-19 wywoływanej przez koronawirusa SARS-CoV-2, która wymusiła zmiany w codziennym funkcjonowaniu. Izolacja społeczna wpłynęła na zwiększenie agresji w domach.

Istotne jest zwrócenie uwagi na to, że „przewidywania dotyczące możliwości gwałtownego wzrostu liczby przypadków użycia przemocy wobec osób najbliższych w czasie epidemii są uzasadnione także czynnikami psychologicznymi: strach przed zakażeniem, poczucie braku kontroli nad biegiem wydarzeń, potencjalne pogorszenie sytuacji materialnej, mogą bowiem działać jako stresory prowadzące do wybuchów agresji wobec osób najbliższych”⁹.

Związany także z pandemią stres, niepewność (w tym także finansowa) doprowadziły do nasilonej agresji w domu. W Polsce w okresie pandemii zwiększyła się liczba nieformalnych sygnałów od osób doznających przemocy domowej o stosowanej wobec nich przemocy domowej:

- *Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, prowadząca całodobowy telefon zaufania dla młodych ludzi, w marcu 2020 r. zarejestrowała największą od 11 lat liczbę interwencji – było ich dwa razy więcej niż w poprzednich miesiącach*¹⁰.
- *Konsultanci Centrum Praw Kobiet sygnalizowali, że podopieczne wskazywały na zwiększoną kontrolę i inwigilację ze strony partnerów oraz na trudności w nawiązaniu kontaktu ze specjalistycznymi ośrodkami*¹¹.
- *Według danych Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę w czasie pandemii (od połowy marca do końca czerwca 2020 r.) 27% dzieci i młodzieży doświadczyło co najmniej jednej z dwunastu badanych form krzywdzenia: co dziesiąte dziecko (11%) doznało przemocy ze strony bliskiej osoby dorosłej. Tyle samo doświadczyło wykorzystywania seksualnego (10%), natomiast 1 dziecko na 11 przyznało, że nie ma nikogo, kto mógłby zaoferować mu wsparcie w trudnej sytuacji*¹².

⁹ <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/osoby-doswiadczajace-przemocy-domowej-znalazly-sie-w-sytuacji-zagrozenia-zycia>

¹⁰ I. Pajdała, Za zamkniętymi drzwiami, „Gazeta Policyjna” 2020, nr 182, <https://gazeta.policja.pl/997/archiwum-1/2020/numer-182-maj-2020/188558,Za-zamknietymi-drzwiami.html> w: D. Bek, O. Sitarz, A. Jaworska-Wieloch, Gdy azyl staje się więzieniem – przeciwdziałanie przemocy domowej w warunkach kwarantanny i izolacji, Forum Polityki Kryminalnej, vol. 1, s. 9-10.

¹¹ Tamże.

¹² Przemoc jak wirus. Rusza nowa kampania Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę „Pandemia przemocy”, <https://fdds.pl/przemoc-jak-wirus-rusza-nowa-kampania-fundacji-dajemy-dzieciomsile-pandemia-przemocy/>, w: D. Bek, O. Sitarz, A. Jaworska-Wieloch, Gdy azyl staje się więzieniem – przeciwdziałanie przemocy domowej w warunkach kwarantanny i izolacji, Forum Polityki Kryminalnej, vol. 1, s. 9-10.

Skala zjawiska przemocy domowej	2021	2022	2023
Sporządzono ogółem, w tym przez następujące instytucje:	26	17	10
Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	0	1	0
Miejsko-Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Placówki Służby Zdrowia	0	0	0
Placówki szkolno-wychowawcze	1	0	0
Policja	25	16	10
Inne instytucje i organizacje	0	0	0
Inne	0	0	0

Punkt Konsultacyjny	2021	2022	2023
Liczba rodzin korzystająca z Punktu	24	33	32
Rodziny z problemem alkoholowym	24	33	32

Dane z zespołu interdyscyplinarnego	2021	2022	2023
Ilość posiedzeń zespołu	5	4	5
Ilość posiedzeń grup roboczych oraz grup diagnostyczno-pomocowych	86	81	60
Ilość zakończonych procedur „Niebieskiej Karty”	23	25	12
z uwagi na ustanie przemocy	rodziny	rodzin	rodzin
	21	11	11
	rodziny	rodzin	rodzin
brak zasadności podejmowanych działań	2	14	1
	rodziny	rodzin	rodzina

Dziś wobec problemów przemocy domowej nie musimy być bezradni. Możemy je diagnozować i aktywnie im przeciwdziałać. Rosnąca liczba przypadków przemocy stwarza konieczność rozszerzenia działań o charakterze profilaktycznym a także skoordynowanie działań podmiotów i osób realizujących zadania w obszarze przemocy domowej w celu niesienia skuteczniejszej niż dotychczas pomocy osobom uwikłanym w to negatywne zjawisko.

V. Zasoby instytucjonalne

W Gminie Jabłonowo Pomorskie zasobami umożliwiającymi przeciwdziałanie przemocy domowej są:

- Urząd Miasta i Gminy w Jabłonowie Pomorskim,
- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jabłonowie Pomorskim,
- Miejsko-Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jabłonowie Pomorskim,
- Punkt Konsultacyjny w Jabłonowie Pomorskim,
- Ośrodki Zdrowia w Jabłonowie Pomorskim,
- Posterunek Policji w Jabłonowie Pomorskim,
- Stowarzyszenie Razem Dla Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie,
- Placówki oświatowe.

VI. Adresaci Programu

Program kierowany jest do:

- osób doznających przemocy domowej oraz osób sprawujących przemoc domową;
- rodzin, dzieci i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy;
- instytucji i służb pracujących z osobami, rodzinami, u których występuje problem przemocy;
- mieszkańców Gminy Jabłonowo Pomorskie.

VII. Cele Programu

1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej.
2. Zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy domowej i zwiększenie dostępności pomocy.
3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.

Cele ogólne będą realizowane przez cele szczegółowe:

- systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy domowej,
- podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy domowej,
- podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy domowej,
- udzielenie profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy domowej,
- oddziaływanie na osoby sprawujące przemoc domową.

Gmina Jabłonowo Pomorskie podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym powołanym przez Burmistrza Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie.

VIII. Założenia do Programu

Strategie i metody działania:

1. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii dla osób doznających przemocy domowej.
2. Ochrona osób doznających przemocy domowej poprzez wsparcie: medyczne, prawne, psychologiczne i socjalne.
3. Budowanie skuteczności form pomocy dla osób doznających przemocy domowej.
4. Zamieszczenie na tablicach informacyjnych, na lokalnej stronie internetowej informacji o możliwościach i miejscach uzyskania pomocy.
5. Systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych realizujących zadania przemocy domowej.
6. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego na temat przemocy domowej.

IX. Zadania do realizacji

Podstawowe zadania do realizacji w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jabłonowo Pomorskie na lata 2024 – 2030

Zadanie I

Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

Sposób realizacji:

1. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego na temat przemocy domowej:
 - 1) tablice informacyjne w Urzędzie Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie oraz Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jabłonowie Pomorskim,
 - 2) rozpowszechnienie broszur, ulotek dotyczących zjawiska przemocy,
 - 3) rozpowszechnianie w lokalnym środowisku programów profilaktycznych, a w tym:
 - a) organizowanie warsztatów, programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
 - b) organizowanie warsztatów, programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z zakresu przeciwdziałania cyberprzemocy, a w tym w szczególności poznania zasad bezpiecznego korzystania z Internetu,
 - 4) udział w ogólnopolskich kampaniach przeciwdziałania przemocy domowej,
 - 5) organizowanie pogadanek, wywiadówek, szkoleń dla rodziców z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy domowej – udział w specjalistycznych szkoleniach oraz organizacja szkoleń dla osób zainteresowanych możliwością podniesienia kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

3. Wymiana doświadczeń pomiędzy środowiskami lokalnymi i placówkami, uczestniczenie w konferencjach, naradach, seminariach, orientacja w działaniach ogólnopolskich.
4. Współpraca pomiędzy pracownikami służb, instytucji i organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w tym między innymi: wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, policji, pomocy społecznej, oświaty, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych,
- liczba przeprowadzonych programów, warsztatów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży,
- liczba dzieci i młodzieży biorąca udział w programach, warsztatach profilaktycznych,
- liczba przeprowadzonych kampanii,
- liczba pogadank, wywiadówek, szkoleń przeprowadzonych dla rodziców z zakresu przemocy domowej,
- liczba rodziców biorąca udział w pogadankach, szkoleniach z zakresu przemocy domowej,
- liczba szkoleń przeprowadzonych dla grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy domowej,
- liczba osób/grup zawodowych biorąca udział w szkoleniach w zakresie przemocy domowej,
- liczba podmiotów współpracujących przy realizacji niniejszego Programu,
- liczba wspólnie zorganizowanych działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Zadanie II

Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Sposób realizacji:

1. Prowadzenie działań na rzecz dzieci i rodzin z problemem przemocy domowej przez pracowników Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.
2. Prowadzenie poradnictwa socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego, medycznego, prawnego dla osób doświadczających przemocy domowej, a także prowadzenie pracy socjalnej.
3. Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez np. zapewnienie schronienia, udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej.
4. Udzielanie bezpiecznego schronienia dzieciom doznającym przemocy.

5. Zapewnienie sprawnego systemu współpracy służb we wdrażaniu procedury z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
6. Współdziałanie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Brodnicy w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz osobom sprawującym przemoc domową.
7. Motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, psychologiczno- terapeutycznych.
8. Prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową.
9. Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy domowej, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii dla osób stosujących przemoc domową.
10. Kierowanie wniosków do Miejsko - Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.
11. Wypracowanie standardów monitoringu po zamknięciu procedury Niebieskie Karty (art. 9h ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego,
- liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba interwencji związanych z przemocą domową,
- liczba przeprowadzonych specjalistycznych porad,
- liczba osób korzystających z poradnictwa,
- liczba osób, którym udzielono pomocy finansowej i rzeczowej,
- liczba podmiotów świadczących pomoc w postaci schronienia,
- liczba osób i rodzin dotkniętych przemocą domową, którym udzielono bezpiecznego schronienia,
- liczba dzieci, którym udzielono bezpiecznego schronienia,
- liczba osób dotkniętych przemocą domową, które skorzystały ze wsparcia specjalistycznego w ośrodkach udzielających pomocy w formie schronienia,
- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia,
- liczba zorganizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych,
- liczba osób uczestniczących w ww. programach,
- liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutyczny,
- liczba interwencji dotyczących przemocy domowej,

- liczba interwencji w sytuacjach kryzysowych,
- liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy,
- liczba złożonych zawiadomień w sprawie wykroczenia z art. 66c Kodeksu Wykroczeń,
- liczba skierowanych wniosków do Miejsko-Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadanie III

Opracowanie i realizacja programów ochrony osób doznających przemocy domowej.

Sposób realizacji:

Budowanie skutecznych form pomocy dla osób doznających przemocy domowej, poprzez udzielanie profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

1. Utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych.
2. Wdrażanie procedury „Niebieska Karta”, poprzez:
 - 1) organizowanie cyklicznych szkoleń, porad, konferencji nt. procedury „Niebieskiej Karty” i zjawiska przemocy domowej,
 - 2) przygotowanie odpowiednich materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat infrastruktury placówek pomocowych (informatory, ulotki, plakaty),
 - 3) prowadzenie działalności informacyjnej na temat procedury „Niebieskiej Karty”.
3. Prowadzenie działań terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej przy współpracy innych organizacji, instytucji.
4. Opracowywanie i realizowanie indywidualnych oraz grupowych działań edukacyjnych, które są kierowane do osób doznających przemocy domowej.
5. Opracowanie i udostępnianie materiałów informacyjnych o instytucjach, udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej.
6. Wspomaganie działalności instytucji, kościołów i związków wyznaniowych, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadania w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba założonych Niebieskich Kart,
- liczba założonych i zakończonych Kart w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych dot. przemocy domowej,
- liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych,
- liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych,

- liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej.

X. Finansowanie Programu

Źródłami finansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji Programu będą środki własne gminy na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz inne środki np. z budżetu państwa, funduszy pomocowych lub Unii Europejskiej.

XI. Monitoring Programu

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jabłonowo Pomorskie na lata 2024 – 2030 podlega monitoringowi, który będzie prowadził Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym. Monitoring polegać będzie na corocznym, systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań od podmiotów zaangażowanych w realizację Programu. Monitoring Programu umożliwi analizę realizacji podejmowanych działań, a także pozwoli na ocenę ich skuteczności i efektywności. W celu oceny stopnia wdrożenia działań zostaną wykorzystane wskaźniki monitoringowe dotyczące każdego założonego celu szczegółowego.

XII. Sprawozdawczość

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jabłonowie Pomorskim do dnia 31 marca każdego roku przedstawi Burmistrzowi Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie pisemne sprawozdanie z realizacji Programu.

UZASADNIENIE

1. Przedmiot regulacji:

Przyjęcie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jabłonowo Pomorskie na lata 2024 -2030.

2. Podstawa prawna:

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

3. Uzasadnienie merytoryczne:

Głównym powodem przyjęcia programu jest zmiana przepisów prawnych w zakresie przemocy domowej dotyczących zarówno nazewnictwa aktualnie stosowanego jak również nowych zadań nałożonych na Zespoły Interdyscyplinarne. Istota programu nie uległa znaczącej zmianie, ponieważ w dalszym ciągu celem programu jest podejmowane w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej interwencji społecznych. Istotnym elementem realizacji założeń jest ścisła współpraca samorządu, organizacji pozarządowych, Policji i innych instytucji zajmujących się rodziną. W rodzinach borykających się z problemem przemocy, gmina w ramach zadań własnych ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenie go w odpowiednie narzędzia. W tym celu m. in. opracowuje się program oraz powołuje zespół interdyscyplinarny, w którym powołani są przedstawiciele różnych zawodów pomocowych m.in.: pracownik socjalny, pielęgniarka, lekarz, policjant, kurator, pedagog szkolny, psycholog. Program zawiera kierunki działań, których wdrożenie powinno przyczynić się do zmniejszenia problemu przemocy domowej w gminie oraz zminimalizować jego skutki.

4. Skutki finansowe:

W budżecie Miasta i Gminy na rok 2024 w dziale 852, rozdziale 85205 zabezpieczono środki na zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w kwocie 8 000,00 zł między innymi na szkolenia, zakup materiałów biurowych oraz usług.